

บทที่ 5

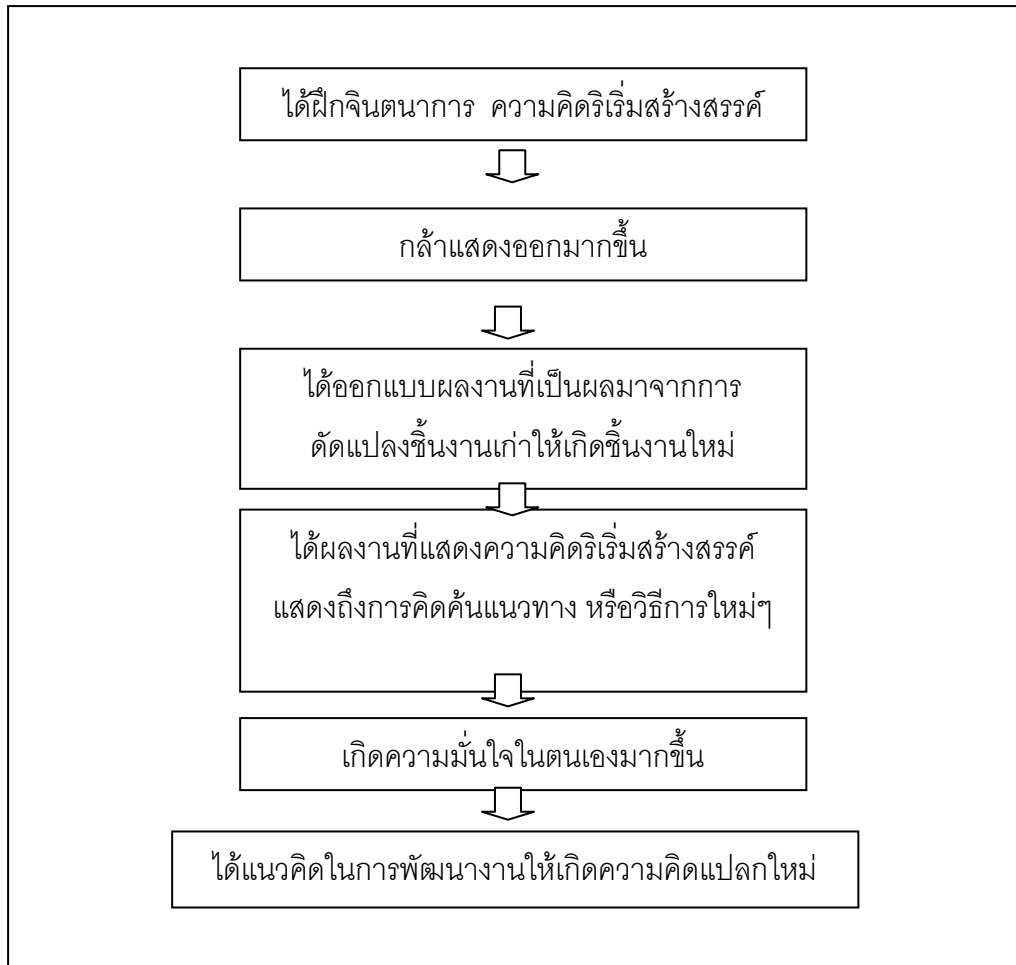
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในชั้นเรียนเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาสุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยระดับปริญญาตรีโดยใช้การสอนด้วยกระบวนการคิดสร้างสรรค์และการอภิปรายกลุ่ม มีวัตถุประสงค์เพื่อ เสนอแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยด้วยกระบวนการคิดสร้างสรรค์และการอภิปรายกลุ่ม ศึกษาความสามารถในการออกแบบกิจกรรมศิลปะของผู้เรียน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการคิดสร้างสรรค์ร่วมกับการอภิปรายกลุ่มย่อย ตลอดจนความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนวิชาสุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้เวลาในการวิจัยทั้งสิ้น 6 สัปดาห์

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีแขนงวิชาการศึกษาศาสตร์ปฐมวัย ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนชุดวิชา สุนทรียภาพทางศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย ปีการศึกษาที่ 1/2553 จำนวน 38 คน ได้เรียนรู้ด้านการออกแบบกิจกรรมศิลปะโดยผ่านการเรียนการสอนด้วยกระบวนการคิดสร้างสรรค์และการอภิปรายกลุ่ม มีพัฒนาการทางด้านการออกแบบความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ดีขึ้น จากแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 แผน ที่เห็นพัฒนาการทางด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จากแผนที่ 1 จนถึงแผนที่ 6 ผลจากการประเมินผู้เรียนพบว่า ในระยะแรกนักศึกษา จะมีความกังวลในเรื่องการออกแบบชิ้นงานทางศิลปะ ไม่ว่าจะเป็นการวาดภาพซึ่งเป็นกิจกรรมง่าย ๆ แต่นักศึกษายังยึดติดกับ ผลงานที่ออกมาแล้วต้อง สวยงาม จึงคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถที่จะทำได้ หรือการสร้าง ผลงานที่เหมือนกับที่เคยทำมา ทำให้ไม่เกิดความแปลกใหม่ จึงยังไม่กล้าแสดงออกเท่าที่ควร แต่หลังจากที่ได้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการสอนที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ หรือ “ Synectics Instructional Model” ซึ่งเป็นรูปแบบที่จอยซ์และวิล (Joyce and Weil, 1966: 239-253อ้างถึงในทีศนา แคมมณี, 2545 : 250) พัฒนาขึ้นจากแนวคิดของ กอร์ดอน (Gordon) ที่กล่าวว่าบุคคลทั่วไปมักยึดติดกับวิธีคิดแก้ปัญหาแบบเดิม ๆ ของตนโดยไม่ค่อยคำนึงถึงความคิดของคนอื่น ทำให้การคิดของตนคับแคบและไม่สร้างสรรค์ บุคคลจะเกิดความคิดเห็นที่สร้างสรรค์แตกต่างไปจากเดิมได้ หากมีโอกาสได้ลองคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่ไม่เคยคิดมาก่อน หรือคิดโดยสมมติตัวเองเป็นคนอื่นและถ้ายิ่งให้บุคคลจากหลายกลุ่มประสบการณ์มาช่วยกันแก้ปัญหา ก็จะได้วิธีการที่หลากหลายขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีกระบวนการเรียนการสอนทั้งหมด 6 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 ชั้นนำ ผู้สอนให้ผู้เรียนทำงานต่าง ๆ ที่ต้องการให้ผู้เรียนทำ เช่น ให้เขียน บรรยาย เล่า ทำ แสดง วาดภาพ สร้าง ปั้น เป็นต้น

ผู้เรียนทำงานนั้น ๆ ตามปกติที่เคยทำ เสร็จแล้วให้เก็บผลงานไว้ก่อน ขั้นที่ 2 ขั้นการสร้างอุปมาแบบตรงหรือเปรียบเทียบแบบตรง ผู้สอนเสนอคำคู่ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง เช่น ลูกบอลกับมะนาว เหมือนหรือต่างกันอย่างไร คำคู่ที่ผู้สอนเลือกมาควรมีลักษณะที่สัมพันธ์กับเนื้อหาหรืองานที่ผู้เรียนทำในขั้นที่ 1 ผู้สอนเสนอคำคู่ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบหลาย ๆ คู่ และจดคำตอบของผู้เรียนไว้บนกระดาน ขั้นที่ 3 ขั้นการสร้างอุปมาบุคคลหรือเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของผู้สอนให้ผู้เรียนสมมติตัวเองเป็นสิ่งที่ใดสิ่งหนึ่ง และแสดงความรู้สึกออกมา เช่น ถ้าเปรียบเทียบผู้เรียนเป็นเครื่องซักผ้า จะรู้สึกอย่างไร ผู้สอนจดคำตอบของผู้เรียนไว้บนกระดาน ขั้นที่ 4 ขั้นการสร้างอุปมาคำคู่ขัดแย้ง ผู้สอนให้ผู้เรียน นำคำ หรือวลีที่ได้จากการเปรียบเทียบในขั้นที่ 2 และ 3 มาประกอบกันเป็นคำใหม่ที่มีความหมายขัดแย้งกันในตัวเอง เช่น ไฟเย็น น้ำผึ้งขม มัจจุราชสีน้ำตาล เชือดนม ๆ เป็นต้น ขั้นที่ 5 ขั้นการอธิบายความหมายของคำคู่ขัดแย้ง ผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันอธิบายความหมายของคำคู่ขัดแย้งที่ได้ และขั้นที่ 6 ขั้นการนำความคิดใหม่มาสร้างสรรค์งาน ผู้สอนให้ผู้เรียนนำงานที่ทำไว้เดิมในขั้นที่ 1 ออกมาทบทวนใหม่ และลองเลือกนำความคิดที่ได้มาใหม่จากกิจกรรมขั้นที่ 5 มาใช้ในงานของตน ทำให้งานของตนมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น แนวคิดดังกล่าวเมื่อนำมา ร่วมกับการได้มีการอภิปรายกลุ่มย่อย ทำให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองในด้าน การออกแบบความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ตามกิจกรรมที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ ซึ่งสามารถสรุปพัฒนาการ ที่ได้จากการสรุปประเมินผลผู้เรียนตั้งแต่แผนการจัดการเรียนรู้แผนที่ 1 – 6 ตามตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 แสดงพัฒนาการการเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการออกแบบกิจกรรม จากกระบวนการสอนที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ร่วมกับการอภิปรายกลุ่ม

อภิปรายผล

การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนด้วยกระบวนการคิดสร้างสรรค์และอภิปรายกลุ่ม เป็นรูปแบบการสอนที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มากขึ้น เพราะเป็นลักษณะการฝึกไว้ให้ผู้เรียนมีความคิดที่ออกนอกกรอบ โดยมีฐานความคิดเริ่มจากตนเองก่อน ใช้ประสบการณ์เดิมของตนเองเป็นที่ตั้ง ทำให้เกิดความมั่นใจในงานของตนเอง เรียน รู้อย่างมีความสุข เกิดทัศนคติที่ดีจากความภาคภูมิใจในผลงานของตน นอกจากนี้ เมื่อได้มีโอกาสได้อภิปรายร่วมกันในกลุ่มทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนแนวคิดซึ่งกันและกัน ได้รับประสบการณ์ใหม่ ทำให้ ยิ่งเพิ่มช่องทางการสร้างสรรค์ผลงานมากขึ้นไปกว่าเดิม นอกจากนี้ รูปแบบการสอนแบบกลุ่มยังเป็นรูปแบบการสอนที่ครูเลือกมาใช้สอนมากที่สุด เพราะฝึกให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด ฝึกการแสดงความคิดเห็นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นวิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ตาม

พระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนด
แนวทางการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่ระบุว่า ให้
สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ
การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้สอนสามารถนำรูปแบบดังกล่าวไปทดลองใช้ในการสอนวิชาอื่นๆได้
2. ผู้สอนควรเพิ่มระยะเวลาในการเรียนรู้ด้วยรูปแบบดังกล่าวให้มากกว่านี้เพื่อให้เกิด
การฝึกฝนทางด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้มากที่สุด
3. ผู้สอนควรได้มีการติดตามการนำความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียนไปใช้ว่า ได้นำไป
ประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆหรือไม่ อย่างไร